

1. **הזכות לבריאות** - כיצד בכוונתכם להתמודד עם חוסר השוויון בבריאות ועם הפערים העמוקים במצב הבריאות (למשל בתוחלת החיים) בין קבוצות אוכלוסייה, שכבות חברתיות שונות ובין מרכז לפריפריה? האם תפעלו לעצירת והפיכת ההפרטה של שירותי הבריאות?

בשש השנים האחרונות מצבה של מערכת הבריאות הציבורית התדרדר לשפל. השילוב של ירידה במספר הרופאים והצוותים הרפואיים לנפש, מחסור חריף בהתמחויות שאין בהן שוק פרטי ומחסור תקציבי מתמשך מביאים להרחבת הפערים במצב הבריאות. אנחנו נפעל בראש ובראשונה לתיקון ההשקפה שהולידה את הצמיחה המתמשכת של הרפואה הפרטית. צמיחה שיצרה ואקום ומחסור כרוני בתקציבים ציבוריים לבריאות. אנחנו נגדיר תוכנית רב שנתית מתוקצבת ויציבה לשיקומה של מערכת הבריאות הציבורית. אנחנו נשנה את נוסחת התקציב כך שקופות החולים יתומצו להפנות את מטופליהן למערכת הציבורית, ולא תוכלנה לחסוך עלויות בהפניה לטיפול הפרטי. אנחנו נייצר תמריצים להגדלת מספר הסטודנטים לרפואה בהתמחויות נדרשות. אנחנו נרחיב את תפקידה, זמינותה ואיכותה של רפואת המשפחה והקהילה ושל הרפואה המונעת. אנחנו נשפר את הרגולציה בשוק הבריאות ונצמצם את הצורך בביטוחים המשלימים והפרטיים.

2. **הזכות לקיום בכבוד** - כיצד בכוונתם לטפל בתופעת העוני הנרחבת והקשה הקיימת בישראל, בהעדר סטנדרט כמותי מבוסס לקיום בכבוד, עם רשת בטחון סוציאלית מדולדלת, וחוסר בהגנות על חייבים שאינו מאפשר להם לצאת ממעגל העוני?

הנתונים בישראל מציגים תמונה קשה ביחס להתרחבות מעגל העוני בכלל והתרחבות חרפת העוני של אוכלוסיית הקשישים בפרט. זוהי בראש ובראשונה בעיה מוסרית וערכית. אנחנו נגדיר יעד של 0 קשישים עניים על ידי קביעת סל קיום בכבוד לקשישים ונתינתו בכסף ובתמיכות אחרות. אנחנו נקים מוקד תיאום וטיפול סיעודי, לתיאום כלל גורמי הטיפול והסיוע בתחום, ונצמצם את הבירוקרטיה דרך מבחני זכאות אחידים לכלל הרשויות. אנחנו נביא למיצוי אקטיבי של זכויות מול הביטוח הלאומי ונשפר את זמינות העובדים הסוציאליים בתנאי העסקה הוגנים. כמו כן נפעל להקמת חמ"ל להכוונה וסיוע לאנשים עם מוגבלויות, בדגש על הכשרה מקצועית והכנה ללימודי השכלה גבוהה מכילה, ופיקוח על מיצוי הזכויות הקיימות. אנחנו נעלה את סף ביטול הקצבה למשפחות חד הוריות במטרה להעמיק את מעורבותם בשוק העבודה. צעדים אלו ייעשו מתוך הסתכלות שלמה ויהיו מהלכים משלימים לצעדים שננקוט בחינוך, בריאות ודיוור.

3. **הזכות לדיוור** - כיצד תפעלו לממש את הזכות לדיוור של אוכלוסיות שונות בישראל? האם תקדמו דיוור בר השגה שיותאם להכנסה? האם תקדמו דיוור ציבורי ותאפשרו לדיירים ותיקים לרכוש את דירותיהם? האם תפעלו למנוע הפליה בדיוור בכלל, ובקבלה לשובים קהילתיים בפרט?

אזרחי ישראל סובלים משוק דיוור פרימיטיבי, עמוס בבירוקרטיה ונטול מנהיגות. שוק שנע על קרקע לא יציבה המגיב בחדות לסיסמאות שמשתנות חדשות לבקרים. שתי בעיות מרכזיות עומדות לפתחנו בתחום זה. הראשונה היא בעיית ההיצע של השוק. לאורך 15

שנים נבנו פחות דירות מהנדרש לאוכלוסייה הולכת וגדלה ונוצר מחסור של כמאה אלף דירות. בעיה חמורה נוספת נוגעת לחוסר הגיוון. כיום השוק מציע שתי אפשרויות בלבד: משכנתא מלאה או שכירות חסרת יציבות. אנחנו נציע מודלים מגוונים של דיור להשכרה לטווחי זמן משתנים וכן דיור בר השגה המסובסד על ידי המדינה. אנחנו נקים את חמ"ל הדיור העירוני, שיביא להרחבה מאסיבית של מעורבות הערים בתחום הדיור, במקביל למימון התשתיות הנדרשות ושילוב התחדשות עירונית והשקעה בפיתוח. אנחנו נגדיל את כוח האדם בצוותי התכנון, מה שיביא לפתיחת צוואר הבקבוק ולזירוז תהליכים בירוקרטיים. אנחנו ניישם מודל מוכח לשכירות ארוכת טווח באלפי יחידות דיור, במחירים מפקחים לפי הכנסה. אנחנו נוודא שמנגנוני הקרקע, התכנון והרישוי יפעלו יחד עבור האזרחים תחת אחריות ברורה.

4. הזכות לחינוך - כיצד בכוונתכם לפעול לצמצום הפערים הקשים בחינוך בין השכבות החלשות לחזקות בישראל, שהם תוצר של הפרטה הולכת וגוברת של מערכת החינוך? כיצד תתמודדו עם תשלומי ההורים הגבוהים? והאם בכוונתכם לקדם תקצוב דיפרנציאלי בהתאם לצרכי האוכלוסייה?

הנתונים מלמדים כי בשנת 2011 ההוצאה על תלמיד בחינוך היסודי והעל יסודי בישראל גבוהה משמעותית ביחס למדינות ה-OECD. גם הכמות הממוצעת של תלמידים בישראל גבוהה מאוד ועומדת על ממוצע של 27 תלמידים בכיתה לעומת 21.3 תלמידים בכיתה ממוצעת ביתר מדינות ה-OECD. אנחנו נוריד את עלויות החינוך – על ידי הפחתת תשלומי ההורים בבתי הספר, סבסוד צהרונים לגילאי 3-7 ובניה ופיקוח על מעונות לילדים בגילאי 0-3. אנחנו נייצר תקציב דיפרנציאלי לפי צרכי הכלכליים החברתיים של כל ילד ונפעל להקטנה הדרגתית של מספר הילדים בכיתות, החל מכיתות א'-ב'. אנחנו נחזק את מעמד המורה על ידי ביטול העסקת מורי קבלן ונפתח מכללות טכנולוגיות מתקדמות למסלולים תואמי אקדמיה להכשרה טכנולוגית, כהשלמה להשכלה גבוהה.

5. הזכות לתנאי עבודה הוגנים – כיצד בכוונתכם להתמודד עם התופעה הנרחבת של העסקה קבלנית והעסקה לפי שעה שתוצאותיה הפרה נרחבת של זכויות? ועם האפליה השיטתית של זכויותיהם של קבוצות מוחלשות בשוק העבודה כמו נשים, ערבים, עולי אתיופיה וברה"מ לשעבר, חרדים ועוד? ועם המציאות של עובדים עניים?

אנחנו נקבע מדיניות של אפס סובלנות כלפי הסדרי העסקה נצלניים ופוגעניים, ללא קשר לצורת ההעסקה. אנחנו נגביר את האכיפה של חוקי העבודה תוך קביעת יעדי בחינה של מקומות עבודה ונייצר פעילות אכיפת יזומה נגד מעסיקים המפרים את זכויותיהם של עובדים בשכר נמוך.

6. זכויות המיעוט הערבי - כיצד בדעתכם לפעול לשינוי האווירה העכורה, ולעיתים עוינת, כלפי המיעוט הערבי בישראל, לפעול נגד מופעי וביטויי גזענות נגד ערבים, לקדם חיים משותפים ולהבטיח מימוש הזכויות הקולקטיביות והפרטניות של מיעוט זה? וכיצד תפעלו לצמצום הפערים ואי השוויון בין יהודים לערבים בכל תחומי החיים, לרבות בחינוך, בתחבורה, ציבורית, בתשתיות לשובים, בזכויות תכנון והקצאת קרקע ובתעסוקה? ובפרט לגבי

הבדואים בנגב – כיצד בדעתכם לקדם פתרונות התיישבותיים הולמים לכפרים הבלתי מוכרים, שיהיו צודקים, ישימים ותואמים את אורח חייהם?

המחנה הציוני יפעל למען שוויון זכויות מלא לאזרחי ישראל הערבים וידאג להשוואת תקציבי החינוך, הרווחה, הבריאות והתשתיות בישובים הערבים.

מדינת ישראל חייבת להיות מדינה בה כל האזרחים, ללא הבדל, שווים בזכויותיהם.

אנחנו גאים בכך שהרשימה שלנו כוללת בתוכה ייצוג גם לחברה הערבית ומתחייבים להשיב את הדיאלוג המקרב והמאחד עם ערביי ישראל. אנו נפעל בכל האמצעים הדרושים כנגד כל גילוי של גזענות והסתה וכנגד כל תופעה החותרת תחת עקרונות השוויון והפלורליזם. אנחנו נגביר את האכיפה בתחום האפליה והגזענות ונטפל בתופעות שכאלו במלוא חומרת הדין. במקביל נעודד את המפגש והשיח הבלתי אמצעי בין תלמידים ערבים ויהודים, החל מתלמידי בתי הספר היסודי ועד סטודנטים באוניברסיטה, למען קירוב הלבבות וצמצום החדשנות והפערים התרבותיים.

7. זכויות מבקשי המקלט לחיים בכבוד וזכויות תושבי דרום תל אביב - כיצד בכוונתכם לפעול על מנת להגן על זכויות האדם של מבקשי המקלט, השוהים בישראל ללא אשרות עבודה וללא נגישות לשירותים בסיסיים, וכיצד בכוונתכם לשנות את המדיניות של כליאת מבקשי מקלט? כיצד תפעלו לקידום מדיניות המשפרת את מצבן של השכונות בדרום תל אביב ובאזורים מוחלשים אחרים, אשר עליהם נופל הנטל?

אנו מחויבים לפתרון הבעיה שנוצרה בשנים האחרונות ופוגעת באופן קשה באזרחים רבים בישראל. דרום תל אביב הפכה לאזור שלא ניתן לקיים בו חיים בכבוד ואסור להשלים עם זה. אנו מאמינים בבלימת ההגעה של מהגרים בלתי חוקיים למדינת ישראל בהמוניהם, אך בו בזמן במתן פתרונות ראויים והומניים למבקשי המקלט הנמצאים בארץ. תוכניתו של ח"כ משה מזרחי מציעה פתרון הומני לאנשים הנמצאים בגבולות ישראל, לצד שיקומן של שכונות דרום תל אביב.

8. זכויות האדם בשטחים - כיצד בכוונתכם להתמודד עם המציאות שבה בשטח טריטוריאלי אחד, ותחת אותו שלטון, חיות שתי אוכלוסיות הכפופות לשתי מערכות נפרדות של חוקים ונורמות בכל תחומי החיים, החלות על בסיס אתני-לאומי שאחת מקנה את הזכויות והזכאויות של הדין הישראלי, והשנייה צבאית בעיקרה, מקפחת ופוגעת?

המצב שבו שולטת ישראל בחייהם של מיליוני ערבים הוא סכנה לקיומנו כמדינה יהודית ודמוקרטית. אנחנו ניזום מהלך איזורי לשיקום רצועת עזה, בשיתוף המדינות המתונות בציר הערבי ובמקביל נפעל לקדם הסדר מדיני המבוסס על פיתרון שתי המדינות. הגבולות הסופיים בין שתי המדינות ייקבעו על בסיס קווי 67 ועל חילופי שטחים מוסכמים, שיוגדרו לפי צורכי הביטחון של ישראל והדמוגרפיה של הצדדים, כך שגושי ההתיישבות הגדולים יישארו בריבונות ישראל.

9. זכויות תושבי ירושלים המזרחית – איך בכוונתכם לטפל במציאות הקיימת בירושלים המזרחית שבה סובלים התושבים מהזנחה קשה בתשתיות בכל תחומי החיים, לרבות

תשתיות ביוב, מים, דואר, כבישים, חינוך, בריאות ועוד? ובאופן ספציפי, במציאות של השכונות מעבר לגדר אשר סובלות מהתנערות גורפת מאחריות לגביהן?

במזרח ירושלים ישנה מציאות מורכבת שצריך להתמודד איתה. אנחנו מאמינים בחתירה להסדר במסגרתו תישאר העיר מאוחדת ולא תחולק מבחינה מוניציפאלית. הכותל המערבי יישאר בריבונות ישראלית והאגן ההיסטורי הקדוש יהיה תחת "משטר מיוחד" אשר יבטיח חופש גישה ופולחן, ויביא בחשבון את האינטרסים של בני שלוש הדתות ואת הרגישות המיוחדת של אזור זה.

10. **חופש הביטוי** – כיצד תפעלו לחזק את השחיקה בחופש הביטוי שאנו עדים לה בשנים האחרונות, וכוללת הצעות חוק המגבילות חופש ביטוי, פיזור לא חוקי של הפגנות, מעצרי מפגינים, הערמת קשיים על המבקשים להפגין, חקירות של פעילים פוליטיים וחברתיים וחוסר סובלנות ציבורית כלפי ביטויים קשים החורגים מהקונצנזוס?

חופש הביטוי הוא אבן יסוד בחוסנה ועוצמתה הלאומית של ישראל. כשם שפעלנו בשנים האחרונות לבלימת הצעות חוק גזעניות המאיימות על עתידה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, כך נפעל בתוקף גם בעתיד כנגד כל ניסיון לסתום פיות ולהגביל את חופש הביטוי, בין אם באמצעי התקשורת, ברשתות החברתיות, במערכת המשפט, בהפגנות ועוד. אזרחי ישראל זכאים להנהגה שתלחם למען הפלורליזם וחופש הביטוי.